

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/34/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314214069
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8314214069.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filákovského v právnej veci žalobkyne: P. Š., S. C., F. XX.XX.XXXX, T. P. XXXX/XX, U., právne zastúpená: JUDr. Danica Holováčová, advokátka, Čajakova 5, 040 01 Košice, proti žalovaným 1. R. Ú. T., I. J., E. F. X, XXX XX T., O.: XX XXX XXX, 2. P. T., S. Š., F. XX.X.XXXX, Q. T. P. XXXX/XX, U., H. T. V. XXX, Q., Š. P., 3. G. U., F. XX.X.XXXX, Q. T. P. XXXX/XX, U., o určenie, že záložné právo neexistuje, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 18.decembra 2018 č. k. 6C/119/2014-261 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaná v 1.rade má nárok voči žalobkyňi na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

Žalovaným v 2. rade a 3.rade sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že

„Súd žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalovanej v 1. rade, vo vzťahu k žalobkyňi právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že výška trov bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Žalovaným v 2. a 3. rade vo vzťahu k žalobkyňi právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

2. Súd vec právne posúdil okrem iného podľa ustanovenia § 37 odsek 1, § 39, § 3 odsek 1, § 49a, 151a, § 151b odsek 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“). O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 odsek 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa podala dňa 10.12.2014 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadala určiť, že Zmluva o zriadení záložného práva uzatvorená dňa 13.2.2008 pod č. XXX/XXXXXXXX/XX-XXX/XXX, predmetom zálohu ktorej bol byt č. XX, na X. poschodí, vo vchode č. XX bytového domu č. XXXX na ulici P. v U. a spoluvlastnícky podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu o veľkosti 73/6513 a spoluvlastnícky podiel o veľkosti 73/6513 k pozemku parc. C-KN XXXX/X na ktorom je bytový dom postavený, všetko zapísané na LV č. XXXX kat. územie U., je neplatná. V priebehu sporu žalobkyňa navrhla pripustenie zmeny žalobného petitu tak, že záložné právo zriadené Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti registrovanej pod

č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX z 13.2.2008, uzatvorená medzi záložným veriteľom R.. a záložcom P. R., rod. C., ktoré bolo povolené rozhodnutím Katastrálneho úradu, správa katastra U. pod V-XXX/XX neexistuje. Súd zmenu žalobného petitu pripustil uznesením z 10.5.2016. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie sp. zn. 21C/35/2014 súd zistil, že žalobkyňa podala dňa 10.3.2014 žalobu, proti žalovaným v 2. a 3. rade, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 30.1.2008. Súd vo veci rozhodol rozsudkom z 15.7.2014 tak, že žalobe vyhovel. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že: „medzi účastníkmi v konaní nebolo sporné a vyplýva to aj z listinných dôkazov, že uzatvorili kúpnu zmluvu, ktorej účelom však nebolo previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na žalovaných, ale účelom bolo získať peniaze a to úver z R. pre žalovaných v 1. a 2. rade.“ Zmluva bola určená za neplatnú z dôvodu, že v nej chýbala platne, určite a zrozumiteľne uzatvorená dohoda o kúpnej cene. Zároveň súd konštatoval, že na veci nič nemení, že v časti C listu vlastníctva je zavkladované záložné právo v prospech R. a toto záložné právo zostane naďalej zapísané bez ohľadu na zmenu vlastníka. Výsledok konania vo veci 21C/35/2014 sa na žalovanú v 1. rade nevzťahuje, lebo žalovaná v 1. rade nebola účastníčkou tohto konania a nebola ani účastníčkou kúpnej zmluvy, ktorej platnosť sa posudzovala. Neplatnosť kúpnej zmluvy nemá žiaden vplyv na platnosť zmluvy o zriadení záložného práva, pretože táto zmluva zabezpečuje záväzok žalovaných v 2. a 3. rade zo zmluvy o financovaní bývania a nie z kúpnej zmluvy.

4. Na základe vykonaného dokazovania posúdil súd nárok žalobkyne ako nedôvodný. Keďže žalovaní v 2. a 3. rade neboli účastníkmi zmluvy o záložnom práve a nie sú ani vlastníkmi bytu, ktorý záložná zmluva zaťažuje, má súd za to, že vo veci nie sú pasívne vecne legitimovaní a žalobu voči nim preto zamietol. Žalovaní v 2. a 3. rade nie sú nositeľmi žiadnej subjektívnej povinnosti viažucej sa k záložnej zmluve, lebo neboli jej účastníkmi. So žalovanou v 1. rade uzatvorili zmluvu o financovaní bývania, na základe ktorej žalobkyňa ako vlastníčka bytu uzatvorila so žalovanou v 1. rade záložnú zmluvu. Hoci záložná zmluva zabezpečuje pohľadávku žalobkyne voči žalovaným v 2. a 3. rade, ide o dva samostatné právne vzťahy s iným okruhom účastníkov. Súd žalobu voči žalovaným v 2. a 3. rade zamietol pre ich nedostatok pasívnej vecnej legitimácie. V danom prípade bola medzi žalovanou v 1. rade ako záložným veriteľom a žalobkyňou ako záložcom uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, pričom predmetom zálohu bol byt vo vlastníctve žalobkyne. Zabezpečená bola pohľadávka žalovanej v 1. rade zo zmluvy o financovaní bývania uzatvorenej medzi žalovanou v 1. rade a žalovanými v 2. a 3. rade. Nehnuteľnosť, ktorou bola pohľadávka žalovanej v 1. rade voči žalovaným v 2. a 3. rade zabezpečená, bola ohodnotená bankou na 740.000,- Sk. Žalobkyňa tvrdila, že horeuvedenú zmluvu so žalovanou v 1. rade uzatvorila v ten istý deň, ako uzatvorila so žalovanými v 2. a 3. rade kúpnu zmluvu, t. j. 30.1.2008. Žalovaná v 1. rade PrintScreenom zo systému banky preukázala, že žalovaní v 2. a 3. rade predložili žalovanej v 1. rade žiadosť o poskytnutie úveru 10.1.2008. Následne dňa 11.1. prebehol proces overovania dát a od 14.1. do 11.2.2008 banka čakala na informáciu klienta o tom, akú nehnuteľnosť chce kúpiť a čím bude pohľadávka banky zabezpečená. V dňoch 11.1.(správne má byť 11.2. č.l. 85) a 12.2.2008 prebehlo prvé a druhé kolo schvaľovacieho procesu a úver bol schválený. Zmluva o zriadení záložného práva bola uzatvorená 13.2.2008. Zmluva o zriadení záložného práva zabezpečovala pohľadávku žalovanej v 1.rade voči žalovaným v 2. a 3.rade zo zmluvy o financovaní bývania, ktorá bola uzatvorená 13.2.2008. Súd prvej inštancie uviedol, že záložné právo má subsidiárny a akcesorický charakter vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke (v danom prípade k pohľadávke žalobkyne voči žalovaným v 2. a 3. rade zo zmluvy o financovaní bývania). Záložné právo je akcesorickým, pretože pristupuje k zabezpečenej pohľadávke a akcesorický vzťah záložného práva k zabezpečenej pohľadávke znamená, že zabezpečená pohľadávka je predpokladom vzniku a trvania záložného práva. Akcesorická povaha sa okrem momentu vzniku záložného práva prejavuje aj počas celej doby jeho trvania. Teda ak ešte nedošlo k vzniku zabezpečenej pohľadávky, nemohlo dôjsť ani k vzniku záložného práva. Keďže zabezpečená pohľadávka vznikla až zmluvou o financovaní bývania dňa 13.2.2008, najskôr až týmto dňom mohlo vzniknúť záložné právo, ktoré danú pohľadávku zabezpečovalo a to zmluvou o zriadení záložného práva uzatvorenou medzi žalobkyňou a žalovanou v 1. rade. Súd preto konštatoval, že zmluva o zriadení záložného práva bola podpísaná a teda aj uzatvorená až 13.2.2008 a nie ako to tvrdila žalobkyňa 30.1.2008. Bolo preukázané, že zmluva o zriadení záložného práva nemohla byť uzatvorená 30.1.2008 a teda na jej uzatvorenie nemohlo mať vplyv fyzické rozporenie žalobkyne dňa 30.1.2008. Súd jednoznačne konštatoval, že medzi uzatvorením kúpnej zmluvy a uzatvorením zmluvy o zriadení záložného práva ubehlo takmer dva týždne, kúpna zmluva bola uzatvorená dňa 30.1.2008 a zmluva o zriadení záložného práva až 13.2.2008. Podmienky za ktorých žalobkyňa podpisovala kúpnu zmluvu dňa 30.1.2008 nemali žiaden vplyv na uzatvorenie zmluvy o záložnom práve, lebo uplynul dostatočný časový odstup od uzatvorenia kúpnej zmluvy. Nátlak žalovaných v 2. a 3. rade, ktorý mal predchádzať uzatvoreniu samotnej kúpnej zmluvy sa rovnako

nepreukázal. Cieľom uzatvorenia kúpnej zmluvy bolo nielen zabezpečenie menšieho bytu pre žalobkyňu, ale predovšetkým zabezpečenie finančných prostriedkov pre jej dcéru a zaťu tak, aby vyplatili všetky svoje dlhy, čím by sa zlepšili ich rodinné vzťahy a situácia. Teda žalobkyňa dobrovoľne a bez nátlaku uzatvorila so svojou dcérou a zaťom zmluvu o predaji bytu len preto, aby si oni mohli zobrať z banky úver, uhradiť všetky svoje záväzky a jej kúpiť menší byt. Svedčí o tom aj spätné darovanie bytu zo strany žalovaných v 2. a 3. rade žalobkyňi, ktoré sa však nerealizovalo vkladom do katastra nehnuteľností pre viaznuce záložné práva. Súd prvej inštancie vykonané dokazovanie vyhodnotil tak, že Zmluva o záložnom práve uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanou v 1. rade je platná a preto žalobu o určenie, že záložné právo neexistuje zamietol. Nemal za preukázané, aby predmetná zmluva bola neplatná z dôvodov uvedených v ustanovení § 37 ods. 1 OZ, lebo žalobkyňa nepreukázala, že ju neuzatvorila slobodne a vážne. Tiež nebolo preukázané, aby išlo o neplatný právny úkon podľa ustanovenia § 39 OZ, lebo záložná zmluva neodporuje zákonu, neobchádza ho, ani sa neprieči dobrým mravom. Naopak bolo preukázané, že konanie žalovanej v 1. rade bolo dobromyseľné, lebo ako banka po preskúmaní situácie u žalovaných v 2. a 3. rade s nimi uzatvorila zmluvu o financovaní bývania, poskytla im hypotekárny úver na zabezpečenie ktorého však musela uzatvoriť aj záložnú zmluvu a to na byt, ktorý dlžníci z úverovej zmluvy poskytli znalecký posudok. Záložná zmluva musela byť uzatvorená len s aktuálnym vlastníkom bytu, ktorým bola v tom čase žalobkyňa. Konaniu žalovanej v 1. rade nemožno nič vyčítať, lebo jej postup bol profesionálny a konanie dobromyseľné. Súd nezistil ani skutočnosti pre ktoré by mala byť záložná zmluva relatívne neplatná podľa ustanovenia § 49a Občianskeho zákonníka, lebo žalovaná v 1. rade u žalobkyne žiaden omyl nevyvolala, ani o ňom nevedela. Žalobkyňa síce tvrdila, že bola oklamaná svojou dcérou a zaťom, ale z vykonaného dokazovania vyplynulo, že chcela uzatvoriť s nimi kúpnu zmluvu, ktorej následkom malo byť poskytnutie hypotekárneho úveru, na čo je uzatvorenie záložnej zmluvy viazané.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie včas. Podané odvolanie odôvodnila ust. § 365 odsek 1 písm. b), f), h) C.s.p. tým, že súd prvej inštancie v zmysle bodu 6 odôvodnenia rozsudku vykonal dokazovanie aj tým, že posudzoval znalecký posudok predložený žalovanou v 1. rade, pričom súd prvej inštancie si nekriticky osvojil údaj z obsahu znaleckého posudku, v zmysle ktorého bolo oceňovanie nehnuteľnosti učené za účasti vlastníka nehnuteľnosti. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení zo dňa 20.11.2018 výslovne uviedla, že sa žiadneho oceňovania nezúčastnila. Vadu v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. vníma žalobkyňa v tom, že v konaní bol vypočutý svedok D. M., ktorý z hmotnoprávneho hľadiska nebol svedkom. Žalobkyňa trvá na tom, že netušila, čo podpisuje a predmetná zmluva o zriadení záložného práva je neplatná. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu sa vyjadrila žalovaná v 1.rade. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV . ÚS 358/09 „V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania" (podobne II . ÚS 251 / 04 , III . ÚS 209 /04). V rozhodnutí sp . zn . II . ÚS 200/09 Ústavný súd SR obdobne uviedol : „Z uvedeného preto možno vyvodit' záver, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil." K námietke pravdivosti informácie obsiahnutej v znaleckom posudku uviedol, že zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 18.12.2018 vyplýva, že súd prvej inštancie sa s predmetným podaním žalobkyne oboznámil, dokonca v zápisnici uvádza, čo je jeho obsahom. Znalecký posudok vyhotovil znalec, a nevie si predstaviť dôvod, pre ktorý by znalec uvádzal nepravdivý údaj v znaleckom posudku, keď tento údaj nie je pre relevantnosť znaleckého posudku nijak zásadný. Poukázala, že žalobkyňa si sama odporuje vo svojich výpovediach, ktoré si účelovo prispôsobuje. S odstupom siedmich rokov po uzavretí záložnej zmluvy napadla túto zmluvu na súde, a to vtedy, keď banka v dôsledku dlhodobého nesplácania záväzkov žalovanými v 2. a 3. rade pristúpila k výkonu záložného práva. Žalovaní v 2. a 3. rade úver im poskytnutý na základe Zmluvy o financovaní bývania reg. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 13.2.2008 čerpali, tento však dlhodobo napriek Rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 19.7.2017, sp. zn. 6Csp/5/2016-93 vydanému v konaní o zaplatenie ani len čiastočne nesplácajú a ani nejavia záujem o jeho splácanie. Posledná úhrada bola pred tromi rokmi. Žalovaná v 2. rade žije v zahraničí a podľa žalovanej v 1. rade dostupných informácií nepracuje, pobyt žalovaného v 3. rade nie je známy. Za daných okolností, ak by súd určil neplatnosť záložnej zmluvy, pohľadávka žalovanej v 1.rade zo zmluvy o úvere by ostala nezabezpečená a vzhľadom na pomery žalovaných v 2. a 3. rade nevyhľaditeľná. Vzhľadom na uvedené žiada rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

8. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

9. Podľa ustanovenia § 37 odsek 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

10. Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

11. Podľa ustanovenia § 151a Občianskeho zákonníka záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len „záloh“), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

12. Podľa § 151b odsek 1 Občianskeho zákonníka záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona.

Podľa odseku 2 v zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje, a záloh.

Podľa odseku 3 v zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky.

13. Podľa § 151c odsek 1 Občianskeho zákonníka záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná.

Podľa odseku 2 záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky.

Podľa odseku 3 záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky. To platí aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa je vedená ako výlučná vlastníčka bytu č. XX, na X. poschodí, vo vchode č. XX bytového domu, parcela XXXX/X ako aj podielu spoločných častí a spoločných zariadení tohto domu a pozemku, na ktorom je bytový dom postavený, zapísaného na LV č. XXXX kat. územie U.. Na príslušnom LV je poznamenané zriadenie záložného práva v prospech R.. V konaní bola predložená Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX uzatvorená dňa 13.2.2008 medzi R. ako záložným veriteľom a záložcom P. R., ako vlastníčkou bytu zapísaného na LV č. XXXX kat. územie U.. Návrh na vklad záložného práva do katastra nehnuteľností z 13.2.2008 bol povolený pod V-XXX/XX. Bola tiež predložená Zmluva o financovaní bývania reg. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX uzatvorená medzi R. a G. U. a P. U. dňa 13.2.2008, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkom hypotekárny úver. Poskytnutiu hypotekárneho úveru predchádzalo vypracovanie znaleckého posudku na zistenie hodnoty bytu č. XX zapísaného na LV č. XXXX kat. územie U.. Zadávateľom posudku bola P. U., bytom P. XXXX/XX, U.. Žalobkyňa a žalovaní v 2. a 3. rade uzatvorili dňa 28.4.2011 darovaciu zmluvu, ktorou žalovaní v 2. a 3. rade darovali žalobkyni späť nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom kúpnej zmluvy. Vklad do katastra nehnuteľností tejto zmluvy nebol povolený.

15. Subjekt pri vykonaní právneho úkonu, ktorý má byť platný, musí navonok prejať tú vôľu, ktorú má a ktorá je výsledkom jeho vlastného slobodného vytvorenia. Nedostatkom slobody vôle môže byť postihnutá ako vôľa smerujúca ku konaniu, tak aj vôľa, ktorá je prejavená navonok. O slobodný úkon nepôjde v prvom rade tam, kde je úkon výsledkom priameho fyzického donútenia (*vis absoluta*), ide o vadu vôle prejavovacej, keďže v tomto prípade je vôľa konajúceho nahradená vôľou osoby, ktorá konajúceho k úkonu donútila, vôľa konajúceho teda nie je ani slobodná, ani daná. Možno povedať, že v tomto prípade ide o vôľu donucujúceho, nie konajúceho.

16. Bezprávnou vyhrážkou (*vis compulsiva*) je pôsobenie na psychiku konajúceho, v dôsledku ktorého je konajúci prinútený vykonať svoj prejav vôle vzbudením dôvodného strachu s prihliadnutím na jej druh a intenzitu. Vyhrážka musí pôsobiť na konajúceho v čase vykonania úkonu. Vyhrážka musí byť protiprávna, t. j. jej prostredníctvom sa vynucuje niečo, čo týmto spôsobom nesmie byť vynucované, vyhrážka nesmie byť právne podložená ani právne vymáhateľná.

17. Súdna prax ako bezprávnou vyhrážku neuznala prípady, kedy došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy za situácie, kedy došlo k vynucovaniu uzavretia zmluvy blízkou osobou, ktorá naliehala na uzavretie zmluvy z dôvodu nepriaznivej situácie v jej majetkových vzťahoch s tým, že iné riešenie jej finančných ťažkostí neexistuje. Do úvahy sa berie predovšetkým citeľnosť vyhrážky v osobnej sfére poškodeného, do akej miery je jej uskutočnenie možné a či má poškodený k dispozícii prostriedky na jej odvrátenie. Bezprávnou vyhrážkou má byť adresovaná tomu, koho úkon sa vynucuje, podľa okolností však môže byť adresovaná aj jeho blízkym osobám. Bezprávnou vyhrážkou môže pochádzať buď priamo od spolukontrahenta, ale aj od tretej osoby, o čom spolukontrahent vedel alebo mohol vedieť, a túto situáciu využil. Právny úkon, ktorý vykonal konajúci pod vplyvom bezprávnej vyhrážky, s ňou musí byť v priamej príčinnej súvislosti. Ak osoba podľahne bezprávnej vyhrážke len z dôvodov na svojej strane (úzkostlivosť), aj keď s prihliadnutím na okolnosti bola vyhrážka nepatrnej intenzity, ide o platný právny úkon. Vyhrážka musí donútiť podrobiť sa vôli donútiťela aj rozvážneho človeka. V opačnom prípade je však možné uvažovať, pokiaľ donútiťel o extrémnej úzkostlivosť druhej osoby vie a takúto situáciu využije. (Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I., II. § 1 ? 880. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 237 - 247)

18. Od psychického donútenia je potrebné odlišovať tieseň (pozri § 49). Tieseň je objektívny stav, ktorý dolieha na konajúceho takou intenzitou, že uzavrie zmluvu, ktorú by za iných okolností neuzavrel, a to za nápadne nevýhodných podmienok. Tieseň musí tiež pôsobiť v čase uzatvárania zmluvy. Ani v prípade tiesne konajúci nekoná slobodne, avšak jeho konanie nie je ovplyvnené ani fyzickým donútením, ani bezprávnou vyhrážkou. Preto takýto úkon nie je absolútne neplatný, vzniká len právo na odstúpenie od zmluvy. (Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I., II. § 1 ? 880. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, 3208 s., s. 237 - 247)

19. R 53/2010: Platnosť, či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho urobenia. Znamená to, že právny úkon, ktorý v čase urobenia zodpovedal všetkým zákonným požiadavkám a bol preto platný, sa v dôsledku skutočností, ktoré nastali po jeho vzniku, nemôže dodatočne stať neplatným (a naopak). Dôvodom neplatnosti zmluvy nemôže preto byť ani neplnenie zmluvných povinností, vyplývajúcich zo samotnej posudzovanej zmluvy.

20. Odvolací súd v súvislosti s prejednávanou vecou poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu ČR II. ÚS 28/96: Z povahy občianskoprávneho vzťahu vyplýva, že psychologické zkoumaní existence skutečné a objektivní vůle při každém jejím projevu není možné. A existenci vůle se při jejím projevu usuzuje především z objektivních skutečností, tedy z okolností, za kterých byl projev učiněn. Přitom se však přihlíží i k dobré víře adresáta projevu. Nepřihlíží se však k vnitřní pohnutce (motiv) projevené vůle. Takováto pohnutka je v tomto případě zcela irelevantní.

Náležitosti vôle jednajúcej osoby je svoboda a vážnosť pri jejím projevu pri zachovaní absence omylu a tísně. V občianskom práve tyto dvě stránky vôle nelze zkoumat odděleně, protože ač jsou z teoretického hlediska oba atributy vôle rovnocenné, pro možnost posouzení náležitostí právního úkonu je rozhodující svoboda projevu vôle.

21. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie. K odvolacím námietkam uvádza:

22. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie v bode 29 napadnutého rozsudku ustálil cit.: „Keďže zabezpečená pohľadávka vznikla až zmluvou o financovaní bývaní dňa 13.2.2008, najskôr až týmto dňom mohlo vzniknúť záložné právo, ktoré danú pohľadávku zabezpečovalo a to zmluvou o zriadení záložného práva uzatvorenou medzi žalobkyňou a žalovanou v 1. rade. Súd preto uzatvoril dokazovanie ohľadne uzatvorenia zmluvy o zriadení záložného práva tak, že bola podpísaná a teda aj uzatvorená až 13.2.2008 a nie ako to tvrdila žalobkyňa 30.1.2008.“ Námietka žalobkyne, že súd prvej inštancie pri ustálení dňa podpisu zmluvy o zriadení záložného práva vychádzal z dátumu vyhotovenia znaleckého posudku nie je dôvodná.

23. K námietke žalobkyne, že netušila čo podpisuje, bola zo strany svojej dcéry uvedená do omylu a navyše jej zdravotný stav a psychické rozpoloženie ju činili nespôsobilou pre vykonanie predmetného právneho úkonu odvolací súd uvádza, že žalobkyňa počas celého konania nepreukázala tieto tvrdenia, a teda z vykonaného dokazovania nevyplýva, že zmluva o zriadení záložného práva by mala byť neplatná.

24. Treba prisvedčiť žalovanej v 1.rade, že neplatnosťou zmluvy o zriadení záložného práva, by pohľadávka žalovanej v 1.rade zo zmluvy o úvere zostala nezabezpečená.

25. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. potvrdil ako vecne správny.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 v spojení s § 262 odsek 1, 2 a § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovaná v 1.rade má nárok voči žalobkyňi na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Žalovaným v 2. a 3. rade trovy odvolacieho konania nevznikli, preto im ich súd nepriznal.

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).